

**The effect of using writing to learn activities in social studies on
students' academic achievement**
***Sosyal Bilgiler derslerinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri
kullanımının öğrenci akademik başarısına etkisi***

Canan Karaçağıl*, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, 34722, Kadıköy, İstanbul

Ayten Kiriş Avaroğulları, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalı, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, 48000, Muğla Merkez, Muğla

Suggested Citation

Karaçağıl, C. & Avaroğulları, A.K. (2017). The effect of using writing to learn activities in social studies on students' academic achievement. *International Journal of Innovative Research in Education*, 4(2), 54-59.

Gönderim 10 Ocak, 2017; Düzeltme 22 Mart 2017; Kabul edilen 17 Haziran, 2017.

Seçim ve hakem süreci sorumlusu Assoc. Prof. Dr. Zehra Ozcinar, Atatürk Öğretmen Akademisi, Kıbrıs.

©2016 SciencePark Research, Organization & Counseling. All rights reserved

Abstract

The aim of this study is to determine the impact of writing to learn activities on student achievement in the unit of "Journey through Turkish History" of the 7th grade Social Studies. The study was conducted with a total of 60 students of Muğla Şahidi Secondary School in the second semester of the 2012-2013 academic year. In accordance with the study, 25 item multiple – choice achievement test which was proved reliable and prepared in consultation with experts in the field before and after the experimental procedure by scanning the related literature was conducted on the experimental groups and control groups consisting of 60 students. According to the findings from the study, the students in the experimental group were more successful than the students in the control group in terms of achievement points of the final test. Student's thoughts about writing to learn activities was established and students in the experimental group specified that writing to learn activities help them to understand and learn.

Keywords: Social Studies, writing to learn, writing to learn in social studies.

* ADDRESS FOR CORRESPONDENCE: **Canan Karaçağıl**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, 34722, Kadıköy, İstanbul
E-mail adres: aytenkiris@mu.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın amacı, ortaokul 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi 'Türk Tarihinde Yolculuk' Ünitesi'nde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanımının öğrenci başarısına etkisini ortaya koymaktır. Araştırma, 2012 - 2013 eğitim öğretim yılının ikinci yarısında Muğla Mentеше Şahidi Ortaokulu'nda öğrenim gören toplam 60 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmanın amacı doğrultusunda deney ve kontrol gruplarına, deneysel işlem öncesi ve sonrasında, ilgili literatürlerin taranıp, alan uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanan, güvenilirlikleri kanıtlanmış olan 25 maddeli çoktan seçmeli başarı testi uygulanmıştır. Araştırma sonucu elde edilen bulgulara göre son test başarı puanları açısından deney grubu öğrencileri kontrol grubu öğrencilerine göre daha başarılı olmuşlardır. Deney grubu öğrencilerinin öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri ile ilgili düşünceleri yazılı olarak tespit edilmiş, öğrenciler öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin anlama ve öğrenme açısından kendilerine yardımcı olduğunu belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, öğrenme amaçlı yazma, sosyal bilgilerde öğrenme amaçlı yazma.

1. Giriş

Dil bilimcilere göre konuşma, dinleme, okuma ve yazmadan oluşan dil süreçleri iki temel grup altında sınıflandırılır. Birinci grup olan konuşma ve dinleme, formal eğitimden bağımsız, ikinci grup olan okuma ve yazma ise formal eğitim yoluyla kazanılır. Son yıllarda değişen düşüncelere göre yazma, öğrenme stratejileri içerisinde süreç ve ürünleri kapsayan etkili bir öğrenme yöntemidir (Emig, 1977). Dil becerileri; öğrencilerin dinlediklerini, gördüklerini, okuduklarını tam ve doğru bir biçimde anlayarak bunları başkalarına anlatmasıdır. Dil becerilerinin kazanılması; dinleme, okuma, konuşma ve yazma gibi birbirini tamamlayıcı dört ana etkinliğe dayanmaktadır. Genellikle öğrencilerin en çok zorlandığı beceri, yazma becerisidir. Öğrenciler kitaptan okudukları veya bir yerden duydukları bilgileri kopya ederek kısa, derinliği olmayan ve düşündürmeyen metinler yazmaktadırlar (Kiriş, 2009). Yazma; ne yazılacağını, bilginin nasıl kullanılacağını ve bu bilgileri düzenlemeyi amaçlayan süreçtir (Drake, 2005). Yazma, bir konu hakkındaki fikirlerimizi ve düşüncelerimizi organize etmemizi sağlar. Böylece deneyimlerimiz ve öğrendiklerimiz hakkında derinlemesine düşünüp eleştiri yapabiliriz (Graham, 2006). Duygu, düşünce ve bilgilerini açık ve anlaşılır bir şekilde yazı ile ifade edebilen öğrencilerin derslerde başarılı olabilmeye olasılığının yüksek olduğu bilinen bir gerçektir (Anılan, 2005). Yazma, birçok bilim alanında kullanılmakla birlikte günümüzde öğrenme sürecinin bir parçası olduğu bilinen bir gerçektir. ABD ve bazı AB ülkelerinde yazma becerisi, öğrenme aracı olarak, birçok disipline dâhil edilmiştir (Günel, Memiş & Büyükkasap, 2009).

Sosyal Bilgiler öğretimi programında öğrencilere kazandırılması beklenen becerilerden biri de yazma becerisidir. Öğrencilerin yazma becerisini kazanması ders içerisinde düzenlenen çeşitli yazma etkinlikleriyle mümkün olmaktadır. Sosyal Bilgiler derslerinde kullanılabilecek yazma aktivitelerinden biri de öğrenme amaçlı yazma etkinlikleridir. Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri ile öğrencilerin yazma becerilerinin gelişmesinin yanı sıra bilişsel ve iletişim becerileri de gelişmektedir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmada, öğrencilerin ders içerisinde aktif katılımları sağlanarak öğrendiklerini kendileri yapılandırmaları ve çeşitli yazma etkinlikleri ile akademik başarılarını arttırmaları amaçlanmıştır. Bu doğrultuda amaç, öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri uygulamanın öğrencilerin Sosyal Bilgiler derslerinde akademik başarıya etkisini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Deney grubu ve kontrol grubu ön test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Deney grubunun ön test - son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Kontrol grubunun ön test - son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Deney ve kontrol grubunun son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2. Yöntem

Bu çalışmada nicel araştırma deseni kullanılmıştır. Uygulamaların öğrencilerin akademik başarılarına etki edip etmediklerini belirlemek için ön test - son test uygulanmıştır. Bu iki öğrenci grubundan öğrenme amaçlı

yazma etkinlikleri ile öğretim yapılan öğrenciler deney grubu, soru – cevap ve düz anlatım yöntemiyle öğretim yapılan öğrenciler kontrol grubunu oluşturmuştur. Ön test–son test kontrol gruplu modelde, yansız atama ile oluşturulmuş iki grup bulunur. Bunlardan biri deney, diğeri ise kontrol grubu olarak kullanılır. Her iki grupta da deney öncesi ve deney sonrası ölçmeler yapılır (Karasar, 2008).

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini, 2013 - 2014 eğitim - öğretim yılında Muğla iline bağlı ortaokulda okuyan 7. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini kümelili rastgele örnekleme yoluyla seçilmiştir. Deney grubunu oluşturan 7/D şubesi 30 (16 erkek, 14 kız), kontrol grubunu oluşturan 7/B şubesi 30 (12 erkek, 18 kız) öğrenciden oluşmaktadır.

2.2. Verilerin Toplanması

İlgili literatürün taranması ve alan uzmanlarının öngörülerinin alınması sonucunda araştırmanın amacına uygun olarak araştırmacı tarafından 30 maddeli çoktan seçmeli başarı testi hazırlanmıştır. Test maddeleri oluşturulurken geçmiş yıllarda çıkan SBS soruları temel alınmıştır. Testin yapı geçerliliği için 2 öğretim üyesinden ve 1 Sosyal Bilgiler alan öğretmeninden fikir alınmıştır. Başarı testi, güvenilirlik çalışmasının yapılabilmesi için üniteyi daha önce işlemiş olan 8. Sınıf öğrenci grubuna uygulanmıştır. Faktör yüklerine göre ayrı ayrı yapılan güvenilirlik belirleme çalışmaları sonucunda güvenilirliği düşüren maddeler ölçme aracından çıkarılmıştır. Güvenirlik çalışması sonucunda testten çıkarılan maddeler 3, 7, 11, 18 ve 28'dir. Testin KR 20 güvenilirlik değeri. 78, güçlük derecesi. 68, ayırt edicilik değeri. 48 olarak bulunmuştur. Testin orta güçlükte olduğu ve test maddelerinin iyi çalıştığı, bilen ve bilmeyen öğrencileri oldukça iyi düzeyde ayırt ettiği görülmektedir.

“Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesindeki kazanımlara uygun olarak alan uzmanı doğrultusunda aşağıdaki tabloda verilen etkinlikler hazırlanmıştır.

Tablo 1. Türk Tarihinde Yolculuk Ünitesinde Uygulanan Etkinlik Örnekleri

Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri
1. Türkiye Selçuklular Döneminde Türklerin siyasal mücadeleleri ve kültürel faaliyetlerinin Anadolu'nun Türkleşme sürecine katkılarını değerlendirir.	Malazgirt Savaşı'nı “Neden, Niçin, Sonuç” başlıklarını Sultan Alparslan ve Diogenes ağzından yazma
2. Kanıtlara dayanarak Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkışını etkileyen faktörleri açıklar.	Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarında Bizans saldırıları nedeniyle bir köylü, bir çocuk ya da bir kadın gözünden Osman Bey'den yardım isteme amaçlı mektup yazma
3. Osmanlı Devleti'nin fetih ve mücadelelerini Osmanlıda ticaretin ve denizlerin önemi açısından değerlendirir.	I. Müslüman ve Hıristiyan tarihçi olduklarını varsayarak İstanbul'un fethini yazma II. Preveze Deniz Savaşı'nda Barbaros Hayrettin Paşa'nın donanmasında yer alan bir levent olarak kendilerini hayal etmeleri ve savaşla ilgili günlük yazma
4. Osmanlı toplumunda hoşgörü ve birlikte yaşama fikrinin önemine dayalı kanıtlar gösterir.	Bir Avrupalı gözünden Osmanlı Devleti'ndeki hoşgörü üzerine gazete haberi hazırlama
5. Şehir incelemesi yoluyla Türk kültür, sanat ve estetik anlayışındaki değişim ve sürekliliğe ilişkin kanıtlar gösterir.	Osmanlı Devleti'ne başkent olmuş şehirlerden birini seçerek broşür veya kartpostal hazırlama
6. Osmanlı, Avrupa ilişkileri çerçevesinde kültür, sanat ve estetik anlayışındaki etkileşimi fark eder.	Avrupa'ya giden bir Osmanlı elçisi olduğunu varsayarak gördükleriyle ilgili rapor hazırlama
7. Seyahatname'lerden hareketle Türk kültürüne ait unsurları örneklendirir.	Kendilerini Evliya Çelebi olduklarını düşünerek kendi yaşantılarından yola çıkarak bir seyahatname yolculuğunu öyküleştirecek anlatmak
8. Osmanlı Devleti'nde islahat hareketleri sonucu ortaya çıkan kurumlardan hareketle, toplumsal ve ekonomik değişim hakkında çıkarımlarda bulunur.	Yaşlı bir hattat ustası olduklarını hayal ederek kendi eğitimiyle çocuğunun eğitimini, kendi çalışmasıyla matbaa çalışanlarını kıyaslama

Çalışmaya başlamadan önce "Türk Tarihinde Yolculuk" ünitesini kapsayan 25 maddeden oluşan çoktan seçmeli test, deney ve kontrol gruplarına ön test olarak uygulanmıştır. Uygulama öncesi öğrencilere öğrenme amaçlı yazma aktiviteleri ile ilgili ön bilgi verilmiştir. 6 hafta boyunca "Türk Tarihinde Yolculuk" ünitesi deney grubunda öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri ile işlenmiştir. Etkinliklere başlamadan önce öğrencilerin 6'şar kişilik heterojen gruplara ayrılması sağlanmış, sınıftaki oturma düzeni işbirlikli çalışmaya uygun hale getirilmiştir. Uygulama esnasında öncelikle görsellerle öğrencilerin dikkati çekilmiş, yönerge ve yönlendirmeler doğrultusunda öğrenciler etkinlikleri tamamlamışlardır. Uygulamanın ardından deney ve kontrol grubuna son test uygulanmış ve veri analizi yapılmıştır. Kontrol grubu öğrencilerine 'Türk Tarihinde Yolculuk' ünitesi düz anlatım ve soru – cevap yöntemiyle işlenmiştir. Ön test olarak uygulanan başarı testi ünite bitiminde son test olarak da uygulanmıştır.

2.3. Veri Analizi

İstatistiksel aşamada betimsel analiz yapılmıştır. Alt problemler doğrultusunda frekans, yüzde, standart sapma, aritmetik ortalama, t testi ve varyans analizi için SPSS 15 paket programı, çoktan seçmeli başarı testinin güvenilirlik, ortalama güçlük ve ayırt edicilik değerlerinin hesaplanmasında ITEMAN (tm) sürüm 3.00 programı kullanılmıştır.

3. Bulgular

İstatistiksel aşamada doğru cevap verilen maddeler "1", yanlış cevap verilen maddeler "0" olarak kodlanmış ve toplam puanlar üzerinden kıyaslama yapılmıştır.

Tablo 2. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön test puanlarına ilişkin t testi sonuçları

Grup	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Deney	30	13,86	4,58	58	1.616	.112
Kontrol	30	14,36	2,70			

Deney ve kontrol gruplarının ön test- son test puanlarına ilişkin t testi sonuçlarına bakıldığında ön test başarı puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir [$t_{(58)}=1.616$, $p>.05$]. Deneysel işlem öncesi çalışma gruplarının başarıları birbirine çok yakın olduğu görülmüştür. Grupların aritmetik ortalamaları (\bar{X}) incelendiğinde deney grubu 13,86, kontrol grubu 14,36 olarak bulunmuştur.

Tablo 3. Deney grubu öğrencilerinin ön test – son test puanlarına ilişkin t testi sonuçlar

Grup	N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Ön test	30	13,86	4,58	58	3.71	.000
Son test	30	17,43	2,90			

Tablo 3 incelendiğinde deney grubunun ön test – son test puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(58)}=3.71$, $p<.05$). Grubun aritmetik ortalamalarına bakıldığında deney grubunun ön test aritmetik ortalaması $\bar{X}=13,86$, son test aritmetik ortalaması $\bar{X}=17,43$ olarak bulunmuştur. Bu durum, öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanımının deney grubu öğrencilerinin akademik başarılarına olumlu yönde etki yaptığının göstergesidir.

Tablo 4. Kontrol grubu ön test - son test başarı puanlarına ilişkin t testi bulguları

Test	N	\bar{X}	Ss	Sd (df)	t	P
Ön test	30	14.36	2.70	58	.465	.63
Son test	30	15.43	3.45			

Tablo 4 incelendiğinde kontrol grubu öğrencilerinin ön test aritmetik ortalamalarının $\bar{X}=14.36$, son test aritmetik ortalamalarının $\bar{X}=15.43$ olduğu görülmektedir. Kontrol grubunun düz anlatım ve soru cevap yöntemi ile ders işleme anlamlı bir farklılığa yol açmamıştır, ($t_{(58)}=.465$, $p>.05$).

Tablo 5. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son test puanlarına ilişkin t testi bulguları

Grup	N	\bar{X}	S	Sd (df)	T	P
Deney	30	17.43	2.90	58	3.71	.000
Kontrol	30	15.43	3.45			

Deney grubu öğrencilerinin aritmetik ortalamaları $\bar{X}=17.43$, kontrol grubu öğrencilerinin aritmetik ortalamaları $\bar{X}=15.43$ olarak bulunmuştur. Gruplar arası bu fark istatistiksel olarak deney grubunun lehinedir, ($t_{(58)}=3.71$, $p<.05$). Bu sonuca göre ($p=.000$), deney ve kontrol grupları son test başarı puanlarında arasında oldukça iyi düzeyde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Sosyal Bilgiler dersinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanımının öğrenci başarısını arttırmada düz anlatım ve soru- cevap yöntemine göre daha etkili olduğu söylenebilir.

4. Sonuç ve Öneriler

- Deney grubu ve kontrol grubu ön test puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca kontrol grubu öğrencilerinin aritmetik ortalamasının deney grubundan yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durum deneysel işlem öncesi deney ve kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarılarının birbirine yakın olduğunun göstergesidir. Tablo 3'deki veriler bu bulguyu destekler niteliktedir.
- Deney grubu ön test - son test puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Bu farklılığın son test puanı lehine olduğu belirlenmiştir. Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin öğrencilerin akademik başarılarını arttırdığı deneysel bulgular sonucunda belirlenmiştir. Tablo 4'deki veriler bu bulguyu destekler niteliktedir.
- Kontrol grubu ön test - son test puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu farklılığın son test puanı lehine olduğu belirlenmiştir.
- Deney ve kontrol grubunun son test puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Son testte deney grubunun akademik başarısının arttığı görülürken kontrol grubunun akademik başarısının çok az arttığı görülmektedir. Bu durumun öğretmen faktöründen kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu sonuç; Atila(2008)'nin yapmış olduğu "Fen Öğretiminde Farklı Betimleme Modlarının Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerinde Kullanımlarının Akademik Başarıya Etkisi", Yıldız (2009)'ın yapmış olduğu "Üniversite Öğrencilerinin Kuantum Fiziği Konularını Anlama Düzeyleri ve Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerinin Akademik Başarıya Etkisi", Günel, Memiş, Büyükkasap (2009) tarafından yapılan "Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerinin ve Analoji Kurmanın Üniversite Düzeyinde Mekanik Konularını Öğrenmeye Etkisinin İncelenmesi" çalışmalarıyla da desteklenmektedir. Günel, Memiş, Büyükkasap (2009) tarafından yapılan çalışmada ön ve son-test bulgularının analizlerine göre gruplar arasında konu tabanlı fen başarısı bakımından anlamlı farkların olduğunu göstermiştir.

Bu çalışmadan elde edilen veriler doğrultusunda geliştirilen öneriler aşağıda sunulmuştur.

- Sosyal Bilgiler derslerinde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerine daha fazla yer verilmelidir.
- Öğrencilere eleştirel düşünme becerilerine uygun yazma çalışmaları yaptırılmalıdır.
- Farklı öğrenme amaçlı yazma teknikleri, Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılâp Tarihi derslerinde de işlenmeli, buna uygun eğitim öğretim ortamları düzenlenmelidir.
- Sosyal Bilgiler derslerinde tarihi konularla ilgili öğrencilere daha fazla birinci elden kaynak gösterilmeli, tarihsel bir metinde olması gereken özellikler kazandırılmaya çalışılmalıdır.
- Öğrencilere yazma becerisi kazandırmak için performans veya proje ödevleri yaptırılmalı, ürünlerine geri bildirim verilmeli varsa eksiklikleri düzeltilmelidir.
- Derslerde işbirlikli öğrenme yönteminin kullanılması yaygınlaştırılmalı, öğrenciler grupla beraber çalışmaya özendirilmelidir.

Avaroğulları, A.K. & Karaçağıl, C. (2017). The effect of using writing to learn activities in social studies on students' academic achievement. *International Journal of Innovative Research in Education*, 4(2), 54-59.

Kaynakça

- Anılan, H. (2005). Yazılı Anlatım Becerilerinin Geliştirilmesinde Kelime Ağı Oluşturma Yönteminin Etkililiği, *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Eskişehir.
- Atila, M.E. (2008). Fen Öğretiminde Farklı Betimleme Modlarının Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerinde Kullanımlarının Akademik Başarıya Etkisi, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi* Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü: Erzurum.
- Drake, D., & Nelson, R. (2005). *Engagement in Teaching History*. Pearson: New Jersey.
- Emig, J. (1977). Writing as a Mode of Learning College. *Composition and Communication*, 28, 122-128.
- Günel, M., Memiş, E.K., & Büyükkasap, E. (2009). Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerinin ve Anoloji Kurmanın Üniversite Düzeyinde Mekanik Konularını Öğrenmeye Etkisinin İncelenmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 401-419.
- Graham, S., MacArthur, C., & Fitzgerald, J. (2006). *Handbook of Writing Research*. The Guilford Press.
- Kiriş, A. (2009). *Tarih Eğitimi ve Tarihcilik Mesleği: Lise Tarih Derslerinde Yazma Becerilerinin Kullanılması ve Geliştirilmesi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Muğla Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Muğla.
- MEB(2005). *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (6-7)*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.